

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده علوم اجتماعی

پایان نامه جهت دریافت درجه ی کارشناسی ارشد
در رشته برنامه ریزی توسعه منطقه ای

:

پدافند غیرعامل در برنامه ریزی منطقه ای

(: پالایشگاه تهران)

:

جناب آقای دکتر مدیری

:

جناب آقای دکتر محمد شیخی

:

عبدالحمید اونباشی

1390

بدین وسیله بر خود واجب می دانم که از زحمات اساتید گرانقدر جناب آقای دکتر مهدی مدیری در مقام استاد راهنما و جناب آقای دکتر محمد شیخی در مقام استاد مشاور که قبول زحمت فرموده و در کلیه مراحل تهیه و تدوین این رساله اینجانب را از راهنماییهای دلسوزانه و مفید خود بهره مند نمودند و نیز استاد محترم داور جناب آقای دکتر شریف مطوف که تقبل زحمت نموده و داوری این رساله را بر عهده گرفتند صمیمانه کمال تشکر و تقدیر به عمل

همچنین بر خود لازم می دانم از زحمات تمامی استادان بزرگوارم در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی () و نیز استادان گروه برنامه ریزی توسعه منطقه ای که افتخار شاگردی و تلمذ در محضرشان را داشته ام مخلصانه تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین جا دارد از زحمات و تلاشهای بی دریغ مدیران مخلص صنعت نفت (اسامی ذیل) خصوصاً پالایشگاه شهید تندگویان تهران که در دسترسی به تاسیسات پالایشگاه تهران و اسناد مرتبط و مصاحبه های انجام شده کمال همکاری، محبت و تفقد را داشته اند صمیمانه تشکر و قدردانی نموده، سلامتی و بهروزی تک تک شان را از خداوند بزرگ مسئلت نمایم.

جناب آقای محسن قدیری - مدیر عامل محترم پالایشگاه شهید تندگویان تهران

جناب آقای احمد خیری - رئیس محترم بهره برداری پالایشگاه شهید تندگویان تهران

جناب آقای محمود نیکبخت - رئیس محترم پژوهش و فناوری پالایشگاه شهید تندگویان تهران

- رئیس محترم حراست پالایشگاه شهید تندگویان تهران

جناب آقای محمد رضا قاسمی - رئیس محترم بهداشت و ایمنی و محیط زیست پالایشگاه شهید تندگویان تهران

جناب آقای محمد سعیدی - کارشناس محترم پژوهش و فناوری پالایشگاه شهید تندگویان تهران

جناب آقای مائین - از مدیران محترم توسعه مهندسی شرکت ملی پخش و پالایش

ارادتمند همگی عبدالحمید اونباشی

تقدیم به :

شهدای مظلوم هشت سال دفاع مقدس ، ملت شریف و بزرگوار ایران

که استقلال ، عظمت و امنیت کشور مدیون خون پاک و مطهر

.

سرزمینم - خرمشهر عزیز که با ایثار و مقاومت ، صبر و پایداری

جوانانش و با گذشت و فداکاری مردان و زنانش درس بزرگی در تاریخ

به یادگار گذاشتند. (45)

این پایان نامه با حمایت و پشتیبانی شرکت پالایش نفت شهید
تندگویان (پالایشگاه تهران)

برنامه

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده علوم اجتماعی

شماره
تاریخ
پوست
.....

صور تجلسه دفاع پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی توسعه منطقه ای

جلسه دفاع پایان نامه: آقای عبدالحمید اونهاشی

عنوان: "پدافند غیرعامل در برنامه ریزی منطقه ای (نمونه پالایشگاه تهران)"

دانشجوی دوره شبانه رشته برنامه ریزی توسعه منطقه ای در ساعت ۱۱/۳۰ روز سه شنبه مورخ

۹۰/۰۶/۲۲ در محل دانشکده علوم اجتماعی با حضور:

استاد راهنمای پایان نامه	آقای دکتر مهدی مدیری
استاد مشاور	آقای دکتر محمد شیخی
استاد داور	آقای دکتر شریف مطوف
نماینده تحصیلات تکمیلی	آقای دکتر محمد شیخی

برگزار شد.

پس از استماع دفاعیه پایان نامه تحصیلی فوق توسط هیئت داوران با

☐ قابل قبول	☐ خوب	☐ بسیار خوب	درجه عالی
(کمتر از ۱۴)	(۱۶-۱۷/۹۹)	(۱۸-۱۸/۹۹)	(۱۹ - ۲۰)

با احتساب نمره مقاله و به آن نمره معادل حرفه ۱۹۱
مورد ارزشیابی قرار گرفت و (ورودی بعد از ۸۷) بدون احتساب نمره مقاله
اعطاء گردید. / م

محل امضای هیئت داوران:

استاد راهنمای پایان نامه: آقای دکتر مهدی مدیری

استاد مشاور: آقای دکتر محمد شیخی

استاد داور: آقای دکتر شریف مطوف ✓

نماینده تحصیلات تکمیلی: آقای دکتر محمد شیخی

چکیده

این تحقیق با عنوان پدافند غیرعامل در برنامه ریزی منطقه ای (۱ تاکید بر پالایشگاه تهران) در پی شناخت و بررسی مفهوم پدافند غیرعامل و اهمیت آن، بررسی تجارب کشورهای خارجی و نیز تاریخچه این مفهوم در ایران، جایگاه پدافند غیرعامل از نگاه مدیریت و وجه تمایز آن با مدیریت بحران، جایگاه آن در برنامه ریزی و به خصوص برنامه ریزی منطقه ای و نهایتاً بررسی نمونه مورد مطالعه از نظر پدافند غیرعامل و شناسایی نقاط ضعف و قوت و ارائه پیشنهادات کاربردی در این زمینه می باشد.

تحقیق از نوع کاربردی بوده و روش تحقیق نیز اسنادی و پیمایشی می باشد جامعه آماری مورد مطالعه در این تحقیق پالایشگاه نفت تهران و حاشیه اطراف آن (می باشد.

جمع آوری داده ها از ابزار اسناد، مشاهده و مصاحبه کمک گرفته ایم. و سپس به تحلیل و بررسی اسناد مرتبط و نیز پیاده سازی و تحلیل مصاحبه ها و مشاهده های انجام گرفته شده پرداخته و آنها کرده ایم. در گزارش ها و ارائه نتایج به مسائلی همچون گسل زلزله ی

(گسل کهریزک)، مسائل زیست محیطی مرتبط با پالایشگاه تهران و نیز مرتبط با

شهر باقر شهر، وضعیت موجود پالایشگاه تهران از نظر اعمال پدافند غیرعامل، مسائل مرتبط با جانمایی ها و نصب تاسیسات، مسائل مرتبط با ستاد بحران پالایشگاه و نیز نقد و بررسی اسناد مرتبط با پدافند غیرعامل در پالایشگاه به خصوص طرح جامع صورت گرفته در پالایشگاه و نیز سند موجود مرتبط با پدافند غیرعامل در وزارت نفت (ضوابط کلی پدافند غیرعامل در وزارت

(

واژگان کلیدی : پدافند غیرعامل، پالایشگاه تهران، باقر شهر، محیط زیست، آسیب

پذیری، آمایش سرزمین، ستاد بحران

(کلی)

- 1.....
- 4.....
- 6.....
- 9.....
- 10.....

(ی)

- 11..... ی ی ی
- 16..... ی کشورها ی
- 16..... یکا
- 17..... ی ی یکا ی ی
- 18.....
- 19..... ی ی ی ی
- 20..... ی ی ی
- 20..... ی ی ی
- 20.....
- 23..... ی ی ی

26.....

28..... ۱۰ ۱۰ ۱۰

31..... ۱۰

32..... ۱۰

35..... ۱۰

37..... ۱۰ ۱۰

44..... یکی ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰

46..... ۱۰ ۱۰ ۱۰

47..... ۱۰ ۱۰ ی

48..... ۱۰ ۱۰

49..... ۱۰

50.....

52..... ی ۱۰ ی ۱۰

56..... مراکز

60..... ۱۰ ۱۰ ۱۰

61..... ۱۰ ی ۱۰

64..... ی ۱۰

69..... ۱۰ ۱۰

72..... ی ی ی ی کشور ی ی ۱۰

72..... ۱۰ ی ی ۱۰ کاربرد ۱۰

74..... ۱۰

76.....

77..... ۲

81..... ۲ ۵

84..... نکته ۲ ۵

84..... ۲ ۵

86..... ۲ ۵ ی

86..... ی مکان ی ی ی

88..... ی مکان مرکز کرد

89..... ی مکان ی ی

91..... ۲

94..... تمرکز ۲

97..... شبکه ۲ ی ی

98..... شبکه ۲ ی ی

102.....

(ی)

- 105.....
- 105..... ی ی
- 118..... ی ی

(ی ی)

- 119..... مشخصات عمومی پالایشگاه تهران
- 121..... وسعت پالایشگاه
- 124..... شرکت های کنار پالایشگاه
- 125..... بررسی گسل زلزله تهران و محدوده کهریزک
- 126..... بررسی وضعیت محیط زیست پالایشگاه
- 128..... بخشی از اقدامات زیست محیطی انجام شده یا در حال انجام پالایشگاه تهران
- 129..... پدافند غیرعامل در وزارت نفت
- 129..... پدافند غیرعامل در پالایشگاه تهران ()
- 137..... بررسی و نقد سند موجود مرتبط با پدافند غیرعامل در وزارت نفت
- 139.....
- 141..... باقر شهر و ویژگی های اقتصادی - جمعیتی و سکونتی آن
- 146..... تعامل باقر شهر و پالایشگاه تهران

(راهکارها و ی)

148.....

155..... سناریوی تهدیدها

155..... شناسائی تهدیدها

156..... پویایی و ابتکار متناسب با تهدید

158..... چگونگی اعمال طرح پدافند غیرعامل در طراحی پالایشگاه

158..... سناریوی پدافند غیرعامل

160..... پیشنهادات پدافند غیرعامل در سطح وزارت نفت

164..... پیشنهاد راهکارهای پدافند غیرعامل پالایشگاه تهران

168..... الگوی پیشنهادی پدافند غیرعامل پالایشگاه تهران

169..... پیشنهادات مرتبط با ستاد بحران پالایشگاه تهران

171..... پیشنهادات مرتبط با بحث محیط زیست پالایشگاه تهران

174..... پیشنهاداتی در راستای محیط زیست شهر باقر شهر

176.....

183..... منابع خارجی

184.....

_____ :

یکی پایدار تاریخ . طوریکه یک
پدیده واقعیت اجتماعی . بشریت 5 تاریخ
بیش 14 دیده این بیش 4 میلیارد .
گفتنی اینکه 268
طی 45 (1945 1990) کره زمین 3
اکثر این کشورهای پیوسته .
دیرباز طراحی مسایل دفاعی طبیعی غیر بویژه
بیرونی اهمیت نیز ازبین
می . شاید همین دلیل می که طراحی
گرایش نشینی . دیوار دیگر تاسیسات
کارایی ولی غیر نظامی جدید اینگونه طراحی
اهمیت .
یک تهدیدات طبیعی غیر دیگر
بکارگیری تسلیحات ماهیت پیچیده
بین یا کشتار

تخریب سرمایه مراکز حیاتی شکل مستقیم غیرمستقیم هستیم .

بسیاری مراکز -نظامی نظامی مراکز تولید مراکز مخابراتی سیاسی ... اهمیت حیاتی . بنابراین مراکز صنعتی نظامی نیروگاه پالایشگاهها مراکز سیاسی باید که کاربرد غیر تاسیسات زیربنایی میزان آسیب پذیری نیز تاسیسات حیاتی پیش بینی کنترل کم .

کمتر آسیب دیدن بکارگیری غیرعامل پراکندگی تاسیسات پایداری تاسیسات پیش بینی شرایط جغرافیایی جمعیتی ویژگی قبیل ... تاسیساتی

طبیعی پرهزینه اخیر سنگین تحمیلی کشورمان مسئولین مدیران عالی میانی نظامی غیر نظامی غیرعامل بسیار سطحی کمرنگ که نیز غیرنظامی می گیرند که تاثیر این نقیصه وضعیت دفاعی مراکز حیاتی کشور

یکی ی بی ی ی ی ی ی

ی مراکز کشور، ی ی ی ی

ی شکل ی ی ی ی

ی مکانی ی ی ی ی ی

ی امکانات، ی ی کلّی ی ی ی

(ی) ی ی ی ی

..... ی ی ی ی

(ی ی ی ی ی ی

(ی ی ی ی ی ی

ی ی ی ی ی ی ی

ی ی ی ی ی ی ی

ی کاربرد ی ی ی ی ی

ی

بیان :

عظیم اجتماعی فرهنگی کشور نوین عظیمی
عظیم . وسیع ناشی بلایای طبیعی
مدیریت ایمن که کاربردی زمینه بهینه کردن
بنابراین گنجینه
تولیدی صنعتی تاسیسات بلایای طبیعی
باید جدایی ناپذیری . (پیام
(14:1389
که تامین امنیت حیاتی سیاسی نظامی اجتماعی
کشور اصلی کشور می
نمی یگانه ک امنیتی تامین نماید . زیرا هنگامی که
می آید قبیل ذخایر یا غذایی
کارخانجات نیروگاههای صنایع نظامی
ذخایر تسلیحاتی سیلوها ایس مراکز مخابراتی سایت پایگاه
هوایی پالایشگاه که کشور یا بعضی
تجهیزات که حتی بعضی نیز

نیاز رینگ ویژه نمی .)

(93:1387

ی مراکز ی ی ی ی ی ی

ی ی ی ی ی ی

(مکان ی ی ی پراکندگی استحکامات،

ی ی ی ی ی ی

ی ی ی (ی ی ی ی ی

ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی

ی ی ی ی ی ی

مکانی ی ی ی ی ی ی

ی ی ی ی ی ی ی ی ی

ی ی ی ی ی ی ی ی ی

که ی ی ی ی ی ی

بنابراین بیشتر غیرعا

شکل همچنین تاثیر امنیت کشور می های

کاهش ضایعات کرد که

اهمیت تحقیق :

غیرعامل ی کاستن آسیب پذیری نیروی انسانی
تجهیزات حیاتی کشور علیرغم
فعالیت زیربنایی تامین نیازهای حیاتی کشور شرایط ناشی
نیز شرایط بحرانی بکارگیری هایی
بکارگیری شیوه شناسایی تیررس کاهش انسانی
... کاربرد .
بی شک کشورهایی که غیرعامل یک سیاست دفاعی کار
می هیچ تهدید علیه کشورهای دیگر نمی گیرند نیز
کاهش آسیب پذیری شرایطی می یابند که کشورهای تهدید کننده علیه
تقلیل می یابد .

تاریخ

انکار ناپذیری که اهمیت پدیده غیرعامل آشکار .
غیرعامل بکارگیری آمیز ترین ترین
دفاعی که کاهش مالی تجهیزات تاسیسات حیاتی نظامی غیر
نظامی انسانی .

بی شک غیرعامل نیز بحرانی حتی

طبیعی می کاهش تقلیل ناشی

نیز بلاایای طبیعی سیل ... که تمامی زیرساخت

کلیدی مراکز حیاتی نظامی غیرنظامی نظیر پالایشگاه نیروگاه

مراکز فرماندهی نظامی مراکز هدایت تصمیم گیری سیاسی مراکز

جمعیتی ... می گیرد می

۲۵۰ بشکه ۲ شبکه

کشور

() کشورهای

یکی

یی یی یی یی یی یی یی کشور،

امکان ی مکان، ی

ی ی ی ی ی ی ی

(مراکز ی کشور ی که

یی مرکز ی کشور ی

شرکتها ی ی

ی ی

